

ŹRÓDŁA I LITERATURA

WYKAZ SKRÓTÓW

AKołob.	<i>Archeologia średniowiecznego Kołobrzegu</i> , M. Rębkowski (red.), Kołobrzeg	SA	Silesia Antiqua, Wrocław
AHP	Archaeologia Historica Polona, Toruń	SRS	Scriptores Rerum Silesiacarum
A.m.Wr.	Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Akta miasta Wrocławia	SUB	Schlesisches Urkundenbuch
BUB	Breslauer Urkundenbuch	ŚSA	Śląskie Sprawozdania Archeologiczne, Wrocław
CDS	Codex Diplomaticus Silesiae	Wr.A	Wratlavia Antiqua. Studia z dziejów Wrocławia, Wrocław
Dok.m.Wr.	Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Dokumenty miasta Wrocławia	ZAM	Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters, Köln
KHKM	Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, Warszawa		
Allan J.P.		Badura J., Chudziak J., Goliński M., Konczewski P., Krukiewicz B., Lasota Cz., Nastaszyc J., Piekalski J., Wierzbiński W.	
1984	<i>Medieval and Post-Medieval Finds from Exeter 1971–1980</i> , Exeter Archaeological Reports, t. 3, Exeter.	2008	<i>Badania archeologiczno-architektoniczne dawnego kwartału zabudowy ul. Szewskiej 38–42/pl. Uniwersytecki 16–22 we Wrocławiu</i> , t. 1–2, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
Arnold P.		Badura J., Cymerman Z., Przybylski B.	
2002	<i>Der Brakteatenfund von Pirna-Viehleite, Kreis Sächsische Schweiz (1857) – eine Fundrekonstruktion</i> , (w:) B. Paszkiewicz (red.), <i>Moneta medievalis: Studia numizmatyczne i historyczne ofiarowane Profesorowi Stanisławowi Suchodolskiemu</i> , Warszawa, s. 113–121.	1998	<i>Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski w skali 1 : 200 000, arkusz Wrocław</i> , Warszawa, s. 1–50.
Atlas		Badura J., Przybylski B.	
2001	<i>Atlas historyczny miast polskich</i> , t. 4, z. 1, Wrocław, M. Młynarska-Kaletynowa, R. Eysymontt (red.), Wrocław.	2000	<i>Atlas: Korelacja morfologiczna i wiekowa tarasów głównych rzek regionu dolnośląskiego</i> , Warszawa.
Backhouse J.		Badura J., Przybylski B., Wiśniewski A.	
2000	<i>Medieval Rural Life in the Luttrell Psalter</i> , Toronto.	2006	<i>Palaeoenvironmental interpretation of the Middle Palaeolithic site in Hallera Street, Wrocław</i> , (w:) <i>Middle Palaeolithic Human Activity and Paleoecology: New Discoveries and Ideas. International Conference Wrocław 22–24 June 2006</i> , Wrocław, s. 31–35.
Badura J.		2007	<i>New palaeoenvironmental interpretation of the Palaeolithic site in Hallera Street, Wrocław</i> , (w:) <i>Living morphotectonics of the European Lowland. 28–30 August 2006, Cedynia, Poland, Szczecin</i> , s. 171–172.
2006	<i>Pradolina wrocławsko-magdeburgska i jej znaczenie w paleogeografii plenivistulianu Polski SW</i> , (w:) W. Morawski (red.), <i>Plejstocen południowej Warmii i zachodnich Mazur na tle struktur podłoża. 13 Konferencja stratygrafia plejstocenu Polski, Maróz, 4–8 września 2006</i> , Warszawa, s. 32–35.	Badura J., Wiśniewski A.	
2008	<i>Dolina Wielkiej Odry źródłem materiału lessowego</i> , (w:) <i>Zapis zmian środowiskowych w późno-plejstocenijskich sekwencjach lessowo-glebowych</i> , (w:) <i>5 seminarium lessowe, 15 seminarium polsko-ukraińskie, Wrocław–Srebrna Góra, 16–20 września 2008</i> , Wrocław, s. 3–4.	2008	<i>Osadnictwo paleolityczne we Wrocławiu w obrębie pradoliny wrocławsko-bremeńskiej</i> , Prace Komisji Paleogeografii Czwartorzędu PAU, t. 6, Kraków, s. 105–115.

- Balasubramaniam R., Ramesh Kumar A.V.
2000 *Characterization of Delhi iron pillar rust by X-ray diffraction, Fourier transform infrared spectroscopy and Mössbauer spectroscopy*, Corrosion Science, t. 42, s. 2085–2101.
- 2003 *Corrosion resistance of the Dhar iron pillar*, Corrosion Science, t. 45, s. 2451–2465.
- Baran D.
2005 *Naczynia drewniane z latryny nr 3 przy ul. Dominikańskiej 6 w Poznaniu*, (w:) Z. Kurnatowska, T. Jurek (red.), *Civitas Posnaniensis. Studia z dziejów średniowiecznego Poznania*, Poznań, s. 433–438.
- Baran E.
1998 *Katalog monet polskich w zbiorach Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*, t. 1: *Średniowieczne monety polskie, śląskie i pomorskie*, Wrocław.
- Barciak A.
1982 *Ideologia polityczna monarchii Przemysła Otokara II: Studium z dziejów czeskiej polityki zagranicznej w drugiej połowie XIII wieku*, Katowice.
- Barnycz-Gupieniec R.
1959 *Naczynia drewniane z Gdańska z X–XIII w.*, Acta Archaeologica Universitatis Lodzianensis, nr 8, Łódź.
- 1961 *Tokarstwo i bednarstwo z XIII–XIV w. w osadzie miejskiej w Gdańsku*, Materiały Zachodniopomorskie, t. 7, s. 391–434.
- Bartlett R.
2003 *Tworzenie Europy. Podbój, kolonizacja i przemiany kulturowe 950–1350*, Poznań.
- Benevolo L.
2000 *Die Geschichte der Stadt*, Frankfurt–New York (= *Storia della città*, Roma–Bari 1975).
- Berduła L.
1994 *Wyniki badań archeologiczno-architektonicznych we Wrocławiu przy ul. Świdnickiej 21/23*, SA, t. 36/37, s. 77–94.
- Berg T. van den, Groenman-van Waateringe W.
1992 *Das Leder aus dem Umfeld des Lübecker Hafens*, Lübecker Schriften zur Archäologie und Kulturgeschichte, t. 18, s. 345–364.
- Berings G.
1992 *Transport and communication in the Middle Ages*, (w:) H. Hundsbichler (red.), *Transport und Alltag in Spätmittelalter und früher Neuzeit. Internationaler Kongress Krems an der Donau 9. bis 12. Oktober 1990*, Wien, s. 47–74.
- Beyer K.
1876 *Wykopisko wieleńskie (Filehne)*, Warszawa.
- Bieńkiewicz K.J.
1977 *Fizykochemia wyprawy skór*, Warszawa.
- Blaschitz G., Krabath S.
2004 *Schmuck im mittelalterlichen Alltag unter besonderer Berücksichtigung des Schatzfundes von Fuchsenhof*, (w:) B. Prokisch, T. Kührtreiber (red.), *Der Schatzfund von Fuchsenhof*, Linz, s. 231–305.
- Boguszewicz A., Dwojak A., Ziółkowski W.
1990 *Zamek Rogowiec – badania 1998 r.*, ŚSA, t. 31, s. 337–372.
- Boockmann H.
1987 *Die Stadt im späten Mittelalter*, München.
- Borkowski T.
1995 *Gry i zabawy w średniowiecznym mieście na Śląsku. Ślady materialne*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Miasto*, s. 99–105.
- 1999 *Rozrywka – zabawki i drobna plastyka figuralna*, (w:) C. Buško, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 187–201.
- 2004 *Gliniane skarbonki, przybory do gier, figurki ceramiczne oraz szczudło i flet z badań we Wrocławiu*, (w:) J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Wrocław na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. Materialne przejawy życia codziennego* (= Wr.A, t. 6), s. 269–277.
- Borkowski T., Gierczak P.
1995 *W kwestii produkcji różańców i kości do gry w późnośredniowiecznym Wrocławiu*, KHKM, t. 43, nr 2, s. 221–228.
- Born A.
1948 *Regulacja Odry i rozbudowa urządzeń technicznych*, (w:) A. Grodka, M. Kiełczewska-Zaleska, A. Zierhoffer (red.), *Monografia Odry*, Poznań, s. 419–453.
- Bradley R.S., Hughes M.K., Diaz H.F.
2003 *Climate in Medieval Time*, Science, t. 302, s. 404–405.
- Bräuer H., Schlenkrich E. (hg.)
2001 *Die Stadt als Kommunikationsraum, Beiträge zur Stadtgeschichte vom Mittelalter bis ins 20. Jahrhundert. Festschrift für Karl Czok*, Leipzig.
- Brázdil R., Kotyza O.
1995 *History of Weather and Climate in the Czech Lands*, t. 1: *Period: 1000–1500*, Zürcher Geographische Schriften, t. 62, s. 1–260.
- Bresch J., Buško C.
2001 *Badania na Placu Sądowym (wykop nr IX)*, (w:) C. Buško (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3), s. 109–146.
- Bresch J., Buško C., Lasota Cz.
2001 *Zachodnia pierzeja Rynku*, (w:) C. Buško (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3), s. 15–72.
- 2001a *Wschodnia pierzeja Rynku*, (w:) C. Buško (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3), s. 73–108.
- Bresch J., Lasota Cz., Piekalski J.
2002 *Północna pierzeja Rynku. Stratygrafia nawarstwień kulturowych*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 11–69.
- Brzezowski W.
1999 *Przemiany architektoniczne kamienicy „Pod Błękitnym Słońcem” w okresie nowożytnym*, (w:) M. Smolak (red.), *Wrocławski Rynek*, Wrocław, s. 144–151.
- Brzezowski W., Chorowska M., Lasota Cz.
1998 *Parcelacja i zabudowa kwartału w wiekach XIII–XVIII*, (w:) J. Lodowski (red.), *Kompleksowe archeologiczno-architektoniczne badania wykopaliskowe w kwartale zabudowy ograniczonymi ulicami Kazimierza Wielkiego-Szewską-Ofiar Oświęcimskich-Łaciarską na Starym Mieście we Wrocławiu*, cz. 1 (= SA, t. 39), s. 157–189.
- Brzezowski W., Lasota Cz.
1995 *Studium historyczne z wnioskami konserwatorskimi budynku nr 12 przy ul. Wita Stwosza we Wrocławiu*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.

- Brzostowicz M.
2002 *Bruszczewski zespół osadniczy we wczesnym średniowieczu*, Poznań.
- BUb
1870 *Breslauer Urkundenbuch*, wyd. G. Korn, Breslau.
- Bukowska-Gedigowa J., Gediga B.
1986 *Wczesnośredniowieczny gród na Ostrówku w Opolu*, Polskie Badania Archeologiczne, t. 25, Wrocław.
- Burnita J., Buško C., Lasota Cz., Piekalski J.
1996 *Wyniki ratowniczych badań architektoniczno-archeologicznych przy ul. Świdnickiej 7/Ofiar Oświęcimskich 23*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Burnita J., Lasota Cz.
1994 *Wyniki badań architektonicznych budynków przy ul. Ruskiej 6, 7 i Rzeźniczej 1*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
1995 *Piwnice kamienicy Rynek 22 we Wrocławiu. Wyniki badań architektonicznych i wnioski konserwatorskie*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Burnita J., Lasota Cz., Skarbek J.
2005 *Wyniki badań architektonicznych kamienicy nr 10 w Brzegu i odkrytych w wykopie reliktyw zabudowy tylnej działki*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.
- Buško C.
1995 *Zaplecze gospodarcze średniowiecznej i nowożytnej kamienicy wrocławskiej. Zaopatrzenie w wodę i urządzenia sanitarne*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 1: *Dom*, Wrocław, s. 89–104.
1996 *Urządzenia wodno-kanalizacyjne w średniowiecznych miastach śląskich*, AHP, t. 3, s. 93–121.
1997 *Nawierzchnie ulic średniowiecznego Wrocławia*, AHP, t. 5, s. 117–132.
1997a *Archeologia w Rynku* (katalog wystawy), Wrocław.
1999 *Stratygrafia nawarstwień kulturowych*, (w:) C. Buško, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ul. Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 21–36.
1999a *Rozplanowanie parceli i struktura zawodowa jej mieszkańców*, (w:) C. Buško, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ul. Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 203–216.
- Buško C. (red.)
2001 *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3).
2005 *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII–XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, Wrocław.
- Buško C.
2005a *Wrocław u progu lokacji*, (w:) C. Buško (red.), *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII–XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, Wrocław, s. 177–194.
- Buško C., Piekalski J.
1994 *Ratownicze badania wykopaliskowe w rejonie ul. Kuźnicznej i ul. Nożowniczej we Wrocławiu*, ŚSA, t. 35, s. 411–425.
- Buško C., Piekalski J. (red.)
1999 *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1).
- Bykowski K., Konczewska M., Konczewski P., Lasota Cz., Paternoga M., Piekalski J., Rzeźnik P.
2004 *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych przy ul. Kapitulnej 4 na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu*, ŚSA, t. 46, s. 113–150.
- Cach F.
1974 *Nejstarší české mince*, t. 3, Praha.
- Cardon D.
1999 *La Draperie Au Moyen Âge. Essor d'une grande industrie européenne*, Paris.
- CDS 3
1860 *Henricus Pauper. Rechnungen der Stadt Breslau von 1299–1358 nebst zwei Rationarien von 1386 und 1387*, wyd. C. Grünhagen, Breslau.
- Cepek A.G.
1965 *Geologische Ergebnisse der ersten Radiocarbon-datierungen von Interstadialen im Lausitzer Urstromtal*, Geologie, t. 14, nr 5/6, s. 625–657.
- Chmal H., Czerwińska I., Czerwiński J., Traczyk A.
1993 *Geologiczno-geomorfologiczna charakterystyka rejonu prac archeologicznych na pl. Dominikańskim*, SA, t. 35, s. 382–400.
- Chmal H., Traczyk A.
1998 *Geologiczno-geomorfologiczna charakterystyka rejonu badań archeologicznych*, SA, t. 39, s. 275–280.
2001 *Uwagi o geomorfologii wrocławskiego Rynku*, (w:) C. Buško (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3), s. 7–14.
- Chorowska M.
1994 *Średniowieczna kamienica mieszczańska we Wrocławiu*, Wrocław.
1999 *Przemiany architektoniczne wrocławskich kamienic przyrynkowych na przestrzeni XIII–XVIII wieku*, (w:) M. Smolak (red.), *Wrocławski Rynek*, Wrocław, s. 115–125.
2002 *Przemiany architektoniczne zabudowy posesji i jej sąsiedztwa w XIII–XX w.*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 204–213.
w druku *Rekonstrukcja planu średniowiecznej Legnicy w obrębie murów miejskich na podstawie planu pomiarowego z 1956 r. i spisu czynszowego z 1451 r. Etapy rozplanowania średniowiecznego miasta*, (w:) M. Młynarska-Kaletynowa (red.), *Atlas historyczny miast polskich*, t. 4, z. 9, Legnica.
- Chorowska M., Konczewski P., Lasota Cz., Piekalski J.
2009 *Badania archeologiczno-architektoniczne Rynek 6 – Kielbaśnicza 5 we Wrocławiu*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Chorowska M., Kos J., Lasota Cz., Niemczyk E.
1986 *Badania historyczno-konserwatorskie 23 kamienic w obrębie bloków ograniczonych ulicami Rzeźniczą, Kielbaśniczą, Ruską i Łazienną*, maszynopis w archiwum Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki PWr.
- Chorowska M., Lasota Cz.
1995 *Rekonstrukcja układu działek w blokach przyrynkowych we Wrocławiu*, KHKM, t. 43, nr 3, s. 351–369.
1995a *O średniowiecznej kamienicy wrocławskiej na tle socjotopografii Starego Miasta*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 1: *Dom*, Wrocław, s. 51–73.

- 1995b *Działka lokacyjna we Wrocławiu*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 2: *Urbanistyka*, Wrocław, s. 65–85.
- 1997 *Breslauer Patrizierhäuser im 13 Jahrhundert*, (w:) *Život v archeologii středověku*, Praha, s. 280–290.
- Chorowska M., Lasota Cz., Rozpędowski J.
1994 *Blok zachodni Rynku wrocławskiego w okresie średniowiecza*, *Kwartalnik Architektury i Urbanistyki*, t. 39, nr 4, s. 285–306.
- 1995 *Układ przestrzenny kamienicy Rynek 6*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 1: *Dom*, Wrocław, s. 139–162.
- Clark J. (ed.)
1995 *The Medieval Horse and its Equipment*, *Medieval Finds from Excavations in London*, t. 5.
- Cnotliwy E.
1973 *Rzemiosło rogownicze na Pomorzu wczesnośredniowiecznym*, Wrocław.
- Cnotliwy E., Leciejewicz L., Łosiński W.
1983 *Szczecin we wczesnym średniowieczu. Wzgórze zamkowe*, Wrocław–Warszawa–Kraków.
- Cnotliwy E., Nawroński T.
1996 *Pyrzyce – miasto lokacyjne. Wyniki badań ratowniczych w wykopach budowlanych w latach 1959–1975*, *Materiały Zachodniopomorskie*, t. 42, s. 284–343.
- Cockerell S.C., Plummer J.
1969 *Old testament miniatures. A medieval pictures book with 283 paintings from the creation to the story of David*, New York.
- Codex Manesse Die Heidelberger, Bibliotheca Palatina, Cod. Pal. germ. 848, <http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/cpg848/>
- Cowgill J., Neergaard M. de, Griffiths N.
2003 *Knives and Scabbards*, *Medieval Finds from Excavations in London*, t. 1, Suffolk (reprint wyd. 2 z 1987 r.).
- Crowfoot E., Pritchard F., Staniland K.
1992 *Textiles and Clothing c. 1150–1450*, *Medieval Finds from Excavations in London*, t. 4, London.
- Czechowicz B.
1999 „Ze starego Wrocławia” – rysunki Bernharda Mannfelda w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu, *Roczniki Sztuki Śląskiej*, t. 17, s. 177–200.
- 2003 *Późnogotycka kamieniarka i rzeźba architektoniczna domów wrocławskich*, (w:) H. Okólska (red.), *Mieszczanstwo wrocławskie*, Wrocław, s. 25–45.
- Czerner O.
1976 *Rynek wrocławski*, Wrocław.
- Czerner R.
1999 *Relikty późnogotyckiej fasady domu nr 2 przy Rynku w Brzegu*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.
- Czerner R., Jastrzębski A., Piekalski J., Wysocka I.
2000 *Działki mieszczańskie przy ul. Wita Stwosza 4–5/ Szewskiej 71–74 na Starym Mieście we Wrocławiu*, *ŚSA*, t. 42, s. 227–236.
- Czerner R., Kościuk J.
1989 *Późnogotyckie elewacje ratusza w Środzie Śląskiej*, *Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej*, nr 22, *Studia i Materiały*, nr 11, s. 38–53.
- Dannenberg H.
1885 *Zwei unweit Leba gemachte Münzfunde*, *Zeitschrift für Numismatik*, t. 12, s. 280–306.
- Davidson H.E.
1998 *The sword in Anglo-Saxon England. Its Archaeology and Literature*, Woodbridge (reprint).
- De Ryck I., Biezen E. van, Leyssens K., Adriaens A., Storme P., Adams F.
2004 *Study of tin corrosion: the influence of alloying elements*, *Journal of Cultural Heritage*, t. 5, s. 189–195.
- Ditmar-Trauth G.
2000 *Fibel- und Gürtelmode der Hochgotik*, Wald-Michelbach.
- Domański G.
2002 *Ślęza w pradziejach i średniowieczu*, Wrocław.
- Drescher H.
1975 *Messerbeschläge aus Hansaschalenblech*, *ZAM*, t. 3, s. 57–68.
- Driewnij Nowgorod
1985 *Driewnij Nowgorod*, *Prikladnoje Iskusstwo i Archicologija*, Moskwa.
- Dumanowski B., Jahn A., Szczepankiewicz S.
1962 *The holocen of Lower Silesia in the light results of the first radiocarbon dating*, *Bulletin of the Polish Academy of Sciences, Earth Sciences*, t. 10, s. 47–52.
- Dwojak A.
1993 *Kompleksowe badania archeologiczne w obrębie ulic Kacerska Górka i Zaulek Niski*, *SA*, t. 35, s. 258–307.
- Dygo M.
2006 *Wschód i Zachód: gospodarka Europy w XIV–XV wieku*, (w:) R. Czaja, M. Dygo, S. Gawlas, G. Myśliwski, K. Ożóg, *Ziemia polskie wobec zachodu. Studia nad rozwojem średniowiecznej Europy*, Warszawa, s. 117–194.
- Earwood C.
1993 *Domestic Wooden Artefact in Britain and Ireland from Neolithic to Viking Times*, Exeter.
- Eberle L.
1984 *Źródła do poznania technologii kroju i szycia średniowiecznego obuwia warszawskiego*, *KHKM*, t. 32, nr 2, s. 199–210.
- Egan G., Pritchard F.
2004 *Dress Accessories c. 1150-c. 1450*, *Medieval Finds from Excavations in London*, t. 3, Suffolk.
- Ehrenreich R.M., Hamilton E., Nash S.K.
2005 *Far from Barbaric: Re-assessing the Sophistication of Merovingian Metalworking*, *The Journal of Minerals, Metals and Materials Society*, t. 57, nr 8, s. 51–55.
- Eiselmayer G.
2008 *Münzgewichte und Münzwaagen aus Österreich mit ausgewählten Beispielen aus ehemals österreichischen Ländern*, Linz.
- Elisabethschrein
1953 *Die Elisabethschrein in Marburg. 40 Bildtafeln*, *Insel Bücherei*, nr 565, Wiesbaden.
- Erath M.
2008 *Mittelalterliche Geweih- und Knochenbearbeitung – Forschungsstand und Entwicklungen*, (w:) W. Melzer (red.), *Archäologie und mittelalterliches Handwerk – Eine Standortbestimmung*, *Soester Beiträge zur Archäologie*, t. 9, s. 233–237.

- Eysymontt R.
2006 *Integralność krajobrazu miasta średniowiecznego*, (w:) *Integracja i dezintegracja w krajobrazie miast i miasteczek*, R. Eysymontt (red.), Wrocław, s. 11–34.
- Falke J. von
1861 *Straße und Straßenleben im Mittelalter*, (w:) *Westermanns Jahrbuch der Illustrierten Deutschen Monatshefte*, t. 10, s. 279–295, 397–416.
- Fedyk R., Kotowicz P.
2006 *Zamczysko. Średniowieczne grodzisko w Sanoku-Białej Górze*, cz. 1: *Zabytki metalowe i kamienne*, Sanok.
- Feit P.
1904 *Schwerttänze und Fechtschulen in Schlesien, insbesondere in Breslau*, (w:) *Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Althertum Schlesien*, t. 38, s. 176–233.
- Fingerlin I.
1971 *Gürtel des hohen und späten Mittelalters*, München.
1995 *Der Lederabfall*, (w:) *Die Latrine des Augustinereremiten-Klosters in Freiburg im Breisgau*, M. Untermann (red.) (= *Materialhefte zur Archäologie in Baden-Württemberg*, t. 31), Stuttgart, s. 129–265.
- Firszt S.
1986 *Wybrane zagadnienia z badań archeologicznych przeprowadzonych w 1986 r. przy ulicy Rosenbergow w Legnicy*, ŚSA, t. 29, s. 99–103.
2000 *Oświetlenie w średniowiecznym mieście śląskim*, SA, t. 41, s. 83–93.
- Flodrová M., Loskotová I.
1995 *Výrobky brněnských řemeslníků 14 století*, *Archaeologia Historica*, t. 20, s. 551–560.
- Font J., Salvadó N., Butí S., Enrich J.
2007 *Fourier transform infrared spectroscopy as a suitable technique in the study of materials used in waterproofing of archaeological amphorae*, *Analytica Chimica Acta*, 598, s. 119–127.
- Forum Urbes
2007 *Forum Urbes Medii Aevi IV, Parcelacé a uliční síť ve vrcholně středověkých městech střední Evropy*, Brno.
- Francke C.
1993 *Wstępne wyniki badań zamku Szczerba w Gniewoszowie, gmina Międzyzlesie*, ŚSA, t. 34, s. 339–366.
- Francke C., Lodowski J.
1991 *Późnośredniowieczny zamek w Bardzie w świetle badań archeologicznych z lat 1982–1988*, *Acta Universitatis Wratislaviensis No 1232, Studia Archeologiczne*, t. 20, s. 163–201.
- Friedensburg F.
1886–1889 *Ein grosser Bracteate Herzog Heinrichs I. von Schlesien*, *Archiv für Bracteatenkunde*, t. 1, s. 71–81.
1887–1904 *Schlesiens Münzgeschichte im Mittelalter*, CDS, t. 12–13, 23, Breslau.
1901 *Zur älteren Geschichte der Münzstätte Breslau*, *Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum Schlesiens*, t. 36, cz. 1: *Breslauer Studien*, s. 91–100.
1902 *Der Fund von Zadory*, *Zeitschrift für Numismatik*, t. 23, s. 51–66.
1919 *Der Fund von Salesche*, *Blätter für Münzfreunde*, t. 54, nr 9/10, s. 553–556.
1922 *Schlesische Münzfunde*, *Altschlesien*, t. 1, s. 27–36.
1931 *Die schlesischen Münzen des Mittelalters*, wyd. H. Seger, Breslau.
- Frýda F.
1983 *Nálezy středověkého dřeva z Plzně*, *Archaeologia Historica*, t. 8, s. 287–297.
- Fulford M., Sim D., Doig A., Painter J.
2005 *In defense of Rome: a metallographic investigation of Roman ferrous armour from Northern Britain*, „*Journal of Archaeological Science*”, t. 32, s. 241–250.
- Gabriel I.
1988 *Hof- und Sakral sowie Gebrauchs- und Handelsgut im Spiegel der Kleinfunde von Starigard/Oldenburger*, *Bericht der Römisch-Germanischen Kommission*, t. 69, s. 103–291.
- Gawlas S.
2005 *Przełom lokacyjny w dziejach miast środkowoeuropejskich*, (w:) Z. Kurnatowska, T. Jurek (red.), *Civitas Posnaniensis. Studia z dziejów średniowiecznego Poznania*, Poznań, s. 134–162.
2006 *Komercjalizacja jako mechanizm europeizacji peryferii na przykładzie Polski*, (w:) R. Czaja, M. Dygo, S. Gawlas, G. Myśliwski, K. Ożóg, *Ziemia polskie wobec zachodu. Studia nad rozwojem średniowiecznej Europy*, Warszawa, s. 25–94.
- Gedl M.
2002 *Pozostałości drewnianej budowli w średniowiecznym gródku w Zbrojewsku*, *AHP*, t. 12, Toruń, s. 73–80.
- Gläser M. (red.)
1997–2008 *Lübecker Kolloquium zur Stadtarchäologie im Hanseraum*, t. 1–6, Lübeck.
- Golachowski S.
1956 *Głos w dyskusji nad rozplanowaniem średniowiecznego Wrocławia*, *Kwartalnik Architektury i Urbanistyki* 1956, t. 1, nr 2, s. 68–78.
- Goliński M.
1986 *Fortyfikacje miejskie Wrocławia XIII–XIV w.*, *Studia i materiały do historii wojskowości*, t. 29, s. 23–41.
1991 *Podstawy gospodarcze mieszczaństwa wrocławskiego w XIII w.*, Wrocław.
1993 *Druga wrocławska miejska księga czynszów z trzeciej ćwierci XIV wieku*, „*Sobótka*”, t. 48, nr 1, s. 71–85.
1995 *Wokół przemian przestrzennych polokacyjnego Wrocławia*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 2: *Urbanistyka*, Wrocław, s. 29–40.
1995a *Socjotopografia dużego miasta a źródła podatkowe. Wybrane problemy na przykładzie Wrocławia i Świdnicy*, *KHKM*, t. 18, nr 1, s. 43–53.
1997 *Socjotopografia późnośredniowiecznego Wrocławia (przestrzeń – podatnicy – rzemiosło)*, Wrocław.
2001 *XV-wieczny opis wrocławskiej sieci wodociągowej*, (w:) R. Żerelik (red.), *Studia i materiały z dziejów Śląska i Małopolski*, Wrocław, s. 105–123.
2003 *Wokół socjotopografii późnośredniowiecznej Świdnicy*, cz. 2, Wrocław.

- 2006 *Wrocławskie spisy zastawów, długów i mienia żydowskiego z 1453 roku. Studium z historii kredytu i kultury materialnej* (= Historia 173), Wrocław.
- 2007 *W poszukiwaniu korzeni mieszkańców Ulicy Galijskiej w XIV i na początku XV wieku*, (w:) R. Żereplik (red.), *Dzieje Parafii św. Maurycego na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu*, Wrocław, s. 31–38.
- Görlitz T.
1962 *Verfassung, Verwaltung und Recht der Stadt Breslau*, cz. 1: *Mittelalter*, Würzburg.
- Goronwy B., Salusbury-Jones T.
1975 *Street Life In Medieval England*, Hassocks.
- Goubitz O.
2007 *Purses in Pieces: Archaeological Finds of Late Medieval and 16th-century Leather Purses, Pouches, Bags and Cases in the Netherlands*, Zwolle.
- Goubitz O., Driel-Murray C. van, Groenman-van Waateringe W.
2001 *Stepping through time. Archaeological footwear from prehistoric times until 1800*, Zwolle.
- Grabska M.
1979 *Przedmioty drewniane*, (w:) A. Cofta-Broniewska (red.), *Zaplecze gospodarcze Konwentu OO. Franciszkanów w Inowrocławiu od poł. XIII w. do poł. XV w.*, Studia i Materiały do Dziejów Kujaw, Seria Archeologiczna, nr 15, s. 117–145.
- Grew F., Neergaard M. de
2001 *Shoes and Pattens*, Medieval Finds from Excavations in London, t. 2, Woodbridge (wyd. 2).
- Gringmuth-Dallmer E.
1997 *Archäologische Funde von Musikinstrumenten aus mittelalterlichen Burgen*, (w:) J. Kubková, J. Klápště, M. Ježek, P. Meduna (red.), *Život v archeologii středověku*, Praha, s. 192–200.
- Grochowska E.B.
1996 *Dzieje siedziby Katedry Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Szewskiej 48*, ŚSA, t. 38, s. 401–415.
- Groenman-van Waateringe W.
1978 *Shoe sizes and Paleodemography?*, *Helinium*, t. 18, Wetteren, s. 184–189.
1984 *Die Lederfunde von Haithabu*, *Berichte über die Ausgrabungen in Haithabu*, t. 21, Neumünster.
1993 *Organische Funde aus Lübeck. Ein Spiegelbild der wirtschaftlichen und sozialen Entwicklung der Handsestadt?*, (w:) M. Gläser (red.), *Archäologie des Mittelalters und Bauforschung im Hanseraum*, Rostock, s. 505–510.
- Gross U., Hildebrandt L., Steuer H.
1993 *Ein Messerscheidenbeschlagnahme der Zeit um 1200 von Sandhausen bei Heidelberg*, „Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters” 21 (1995), s. 71–86.
- Gródek-Kciuk E.
1989 *Enkolpiony znalezione na terenie Polski. Próba klasyfikacji i datowania materiałów*, *Przegląd Archeologiczny* 36, s. 97–134.
- Gühne A.
1991 *Stadtarchäologie in Freiberg. Holzfunde*, Berlin.
- Gula J., Maik J.
1980 *Zaopatrzenie zamku w Rawie Mazowieckiej w wyrobry włókiennicze w końcu XIV i w XV w.*, *Archeologia Polski*, t. 24, nr 2, s. 381–411.
- Gumowski M.
1936 *Moneta na Śląsku do końca XIV w.*, (w:) *Historja Śląska od najdawniejszych czasów do roku 1400*, t. 3, Kraków, s. 553–717.
- Hanawalt B., Kobialka M. (ed.)
2000 *Medieval practices of space*, *Medieval Cultures*, t. 23, Minneapolis–London.
- Haupt W.
1954 *Oberlausitzer Brakteatenfunde des 13. Jahrhunderts*, *Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege*, t. 4, s. 505–581.
- Hausbuch
1965 *Das Hausbuch der Mendelschen Zwölfbrüderstiftung zu Nürnberg – Deutsch Handwerksbilder des 15. und 16. Jahrhunderts*, München.
- Hazlbauer Z.
1992 *Středověká hra v hrcáby ve světle dobových pramenů*, *Archaeologia Historica*, t. 17, s. 421–445.
- Heindel I.
1986 *Ave-Maria Schnallen und Hantruwebratzen mit Inschriften*, *Zeitschrift für Archäologie*, t. 10, s. 65–79.
1990 *Riemen- und Gürtelteile im westslawischen Siedlungsgebiet*, Berlin.
2006 *Ausgewählte Werkzeugfunde des 9. bis 13./14. Jh. in den Gebieten zwischen Elbe/Saale und Bug*, (w:) M. Dworaczyk, A.B. Kowalska, S. Moździoch, M. Rębkowski (red.), *Świat Słowian wczesnego średniowiecza*, Szczecin–Wrocław, s. 291–314.
- Herman R., Maik J.
w druku *Późnośredniowieczne tekstylia z wrocławskiego Rynku*.
- Hermann L.D.
1711 *Maslographia Oder Beschreibung Des Schlesischen Massel im Oelf-Bernstädtischen Fürstenthum mit seinen Schauwürdigkeiten*, Brieg.
- Herrmann E.
1941 *Abgabenrecht der Stadt Breslau im Mittelalter und Neuzeit bis zum Ende des 18. Jahrhunderts*, Breslau.
- Hiller A., Junge F.W., Geyh M.A., Krbetschek M.R., Kremenetski C.
2004 *Characterising and dating Weichselian organogenic sediments: A case study from the Lusatian ice marginal valley (Scheibe opencast mine, eastern Germany)*, *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, t. 205, s. 273–294.
- Hirschberg R.M.
2005 *Hochmittelalterliche Messerscheiden*, <http://www.brandenburg1260.de/messerscheiden-hp.pdf>
- Holl I.
1966 *Mittelalterliche Funde aus einen Brunnen von Buda*, *Studia Archaeologica*, t. 4, Budapest.
- Holtmann G.F.W.
1993 *Untersuchung zu mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Messner dargestellt Am Beispiel von archäologischen Funde aus dem weiteren Küstenbereich von Nord- und Ostsee bis Mittelgebirgszone*, Göttingen (praca doktorska dostępna w Internecie w formacie PDF).
- Hołubowicz W.
1956 *Opole w wiekach X–XII*, Katowice.

- Hortus Deliciarum, copie de Christian Maurice Engelhardt
1818 http://bacm.creditmutuel.fr/HORTUS_DELICIA-RUM.html.
- Hrubý P., Malý K., Militký J.
2005 *Hromadný nálezy mincí ze 13. století objevený při archeologickém výzkumu v areálu radnice v Jihlavě: Příspěvek k lokalizaci jihlavské mincovny ve 13. století*, Numismatický sborník, t. 20, s. 43–60.
- Huml V., Dragoun Z., Nový R.
1990/91 *Der archäologische Beitrag zur Problematik der Entwicklung Prags in der Zeit vom 9. bis zur Mitte des 13. Jahrhunderts und die Erfassung der Ergebnisse der historisch-archäologischen Erforschung Prags*, ZAM, t. 18/19, s. 33–69.
- Hundsichler H.
2001 *Via sive vita. Strasse und Weg in der christlichen Metaphorik*, (w:) Jaritz G. (hg.), *Die Strasse. Zur Funktion und Perzeption öffentlichen Raums im späten Mittelalter. Internationales Round Table Gespräch Krems an der Donau, 2. und 3. Oktober 2000*, Wien, s. 9–30.
- IRUG DATABASE
www.irug.org
- Izjumowa S.A.
1959 *K istorii kozewiennego i sapožnego riemiesel Nowogroda Wielikogo*, Materiały i Issledowanija po Archieologii SSSR, nr 65, t. 2, s. 192–222.
- Jakielski K.E., Notis M.R.
2000 *The metallurgy of Roman medical instruments*, Materials Characterization, t. 45, s. 379–389.
- Jaritz G. (hg.)
2001 *Die Strasse. Zur Funktion und Perzeption öffentlichen Raums im späten Mittelalter. Internationales Round Table Gespräch Krems an der Donau, 2. und 3. Oktober 2000*, Wien.
- Jaritz G.
2001a *Strassenbilder des Spätmittelalters*, (w:) Jaritz G. (hg.) 2001, *Die Strasse. Zur Funktion und Perzeption öffentlichen Raums im späten Mittelalter. Internationales Round Table Gespräch Krems an der Donau, 2. und 3. Oktober 2000*, Wien, s. 47–70.
- Jasiński K.
1990 *Działalność czeskich Dypoldowiców na Śląsku w pierwszej połowie XIII w.*, (w:) S.K. Kuczyński (red.), *Spółczesność Polski średniowiecznej: zbiór studiów*, t. 4, Warszawa, s. 171–203.
- Jastrzębski A.
1999 *Produkcja rogownicza na wrocławskim rynku w 2 poł. XIII i w XIV wieku*, (w:) Mediaevalia Archaeologica, t. 1: *Praha–Wrocław*, Praha, s. 89–99.
2004 *Wybrane aspekty życia codziennego w średniowiecznym Wrocławiu na podstawie wyrobów kościanych i rogowych*, (w:) J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Wrocław na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. Materialne przejawy życia codziennego* (= Wr.A, t. 6), s. 245–267.
- Jastrzębski A., Lenarcik M.
2002 *Badania archeologiczne na rogu ulicy Szewskiej i Wita Stwosza we Wrocławiu*, ŚSA, t. 44, s. 269–277.
- Jaško T.
2006 *Odważniki z kolekcji Tadeusza Jaško* (katalog wystawy), Świdnica.
- Jaworski K.
1989 *Pański Dom – domniemany zamek w Karkonoszach*, (w:) *Pielgrzymy '89. Informator Krajoznawczy*, Wrocław 1990, s. 42–48.
1990 *Wyroby z kości i poroża w kulturze wczesnośredniowiecznego Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu*, Wrocław-Warszawa.
1995 *Wytwórczość kościanych i rogowych przedmiotów w późnośredniowiecznym Wrocławiu*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Miasto*, s. 145–154.
1998 *Wytwórczość rogownicza we Wrocławiu przed i po XIII-wiecznym przełomie*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. „Rewolucja” XIII wieku*, Wrocław, s. 73–86.
1999 *Ślady obróbki surowca kościanego i rogowego*, (w:) C. Buško, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 70–92.
2002 *Działka mieszczańska Rynek 50 – Igielna 18. Pracownie rogownicze*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 213–235.
- Jaworski K., Pankiewicz A.
2007 *Badania archeologiczne na szczycie Gromnika po II wojnie światowej*, (w:) K. Jaworski, A. Pankiewicz (red.), *Gromnik. Z dziejów zasiedlenia i zagospodarowania szczytu*, Wrocław, s. 79–123.
2008 *Archaeological investigation on the summit of Gromnik (Rummelsberg) after 1945*, (w:) K. Jaworski, A. Pankiewicz (eds), *Mount Gromnik (Rummelsberg). From the History of Settlement and Management*, Wrocław, s. 51–122.
- Kamińska J., Nahlik A.
1958 *Włókiennictwo gdańskie X–XIII w.*, Acta Archaeologica Universitatis Lodzianensis, nr 6, Łódź.
- Kamiński K., Limisiewicz A., Piekalski J.
2001 *Wyniki badań archeologicznych związanych z wymianą infrastruktury technicznej w ulicy Kiełbaśniczej we Wrocławiu*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Kamiński R., Konczewski P., Krapiec M., Piekalski J., Stolarczyk T.
2007 *Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone podczas przebudowy ul. Wita Stwosza we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
- Kasse C., Vandenberghe J., Huissteden J. van, Bohncke S.J.P., Bos J.A.A.
2003 *Sensitivity of Weichselian fluvial system to climate change (Nochten mine, eastern Germany)*, Quaternary Science Reviews, t. 22, s. 2142–2156.
- Kaźmierczyk J.
1965 *Wczesnośredniowieczne wyroby bednarskie z Ostrowka w Opolu*, KHKM, t. 13, nr 3, s. 469–498.
1966 *Wrocław lewobrzeżny we wczesnym średniowieczu*, cz. 1, Wrocław.
1970 *Wrocław lewobrzeżny we wczesnym średniowieczu*, cz. 2, Wrocław.
1978 *Podkowy na Śląsku w X–XIV wieku. Studia z dziejów kultury materialnej*, Wrocław.
1990 *Kamień w kulturze Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w wiekach X–XIII*, Wrocław.

- 1995 *Ku początkom Wrocławia*, t. 3: *Gród na Ostrowie Tumskim w X–XIII wieku*, Wrocław.
- Kealey D., Haines P.J.
2005 *Krótkie wykłady. Chemia analityczna*, Warszawa, s. 259–276.
- Kenzler H.
2001 *Archäologische Untersuchungen zum Kornmarkt in Zwickau. Keramikchronologie. Platzgeschichte. Stadtgeschichte*, Veröffentlichungen des Landesamtes für Archäologie mit Landesmuseum für Vorgeschichte, t. 32, Dresden.
- Kitliński B.
2002 *Badania przy wschodniej pierzei Rynku*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 173–182.
- Kjellberg A.
1979 *Tekstilmaterialet fra „Oslogate 7”*, (w:) *De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo*, t. 2, Oslo, s. 83–104.
- Kjellberg A., Hoffmann M.
1991 *Tekstiler*, (w:) *De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo*, t. 8, cz. 2, Oslo, s. 13–80.
- Klose S.B.
1847 *Darstellung der inneren Verhältnisse der Stadt Breslau vom Jahre 1458 bis zum Jahre 1526*, wyd. G.A. Stenzel, SRS, t. 3, Breslau.
- Kmieciński J.
1955 *Sprzęt rybacki i organizacja rybolówstwa w Gdańsku w XII–XIII wieku w świetle prac wykopaliskowych w r. 1948–51*, *Studia Wczesnośredniowieczne*, t. 3.
- Knorr H.A.
1938 *Die slawischen Messerscheidenbeschläge*, *Mannus*, t. 30, s. 479–545.
- Kobryń H., Kobryńczuk F.
2006 *Anatomia zwierząt*, t. 3, Warszawa.
- Kocińska K.M., Maik J.
2004 *Średniowieczne i nowożytnie plomby tekstylne z wykopalisk w Gdańsku* (= *Acta Archaeologica Lodziensia*, t. 50, nr 2), Łódź.
- Kolchin B.A.
1989 *Wooden Artefacts from Medieval Nowgorod*, cz. 1–2, BAR International Series 495, Oxford.
- Kolczin B.A.
1968 *Nowogrodskije drewnosti. Dieriewiannyje Izdelija*, *Archeologija SSSR*, Swod archeologiczeskich istocznikow E1–55, Moskwa.
- Kołodziejski S.
1985 *Les éperons à molette du territoire de la Petite Pologne au Moyen Age*, (w:) *Memoires Archeologiques*, Lublin, s. 161–178.
- Konczewska M., Konczewski P.
2004 *Zabytki metalowe z fosy miejskiej we Wrocławiu*, (w:) J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Wrocław na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. Materialne przejawy życia codziennego* (= Wr.A, t. 6), s. 89–205.
- Konczewska M., Piekalski J.
2007 *Średniowieczna osada Walonów we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych przy plebanii parafii św. Maurycego we Wrocławiu*, (w:) R. Żereblik (red.), *Dzieje Parafii św. Maurycego na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu*, Wrocław, s. 21–30.
- Konczewski P.
2007 *Działki mieszczańskie w południowo-wschodniej części średniowiecznego i wczesnonowożytnego Wrocławia* (= Wr.A, t. 9).
- Koóšová P.
2004 *Ku klasifikácii vrcholnostredovekých ostrôh z územia Slovenska (12.–15. storočie)*, *Archaeologia Historica*, t. 29, s. 523–547.
- Kopiński K.
2005 *Gospodarcze i społeczne kontakty Torunia z Wrocławiem w późnym średniowieczu*, Toruń.
- Korczak L.
2006 *Wieki średnie*, (w:) A. Chwalba (red.), *Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do współczesności*, Warszawa, s. 23–112.
- Korn G. (wyd.)
1867 *Schlesische Urkunden zur Geschichte des Gewerberechts insbesondere des Innungswesens aus der Zeit vor 1400*, CDS, t. 8, Breslau.
1870 BUB, Breslau.
- Kozaczewski T.
1959 *Początki i rozwój Wrocławia do roku 1263*, *Kwartalnik Architektury i Urbanistyki* 1959, nr 3–4, s. 172–185.
1995 *Murowane domy z XIII w. we Wrocławiu*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 1: *Dom*, Wrocław, s. 9–50.
- Krabath S.
1998 *Untersuchungen zu den mittelalterlichen Buntmetallfunde und zum Metalhandwerk in der Stadt wüstung Nienover im Solling. Ldkr. Northeim*, *Hammaburg NF* 12, s. 177–194.
2001 *Die hoch- und spätmittelalterlichen Buntmetallfunde nördlich der Alpen*, t. 1, Rahden/Westf.
- Kramarek J.
1963 *Wczesnośredniowieczne materiały z terenu Wrocławia*, SA, t. 5, s. 159–197.
- Krapiec M.
1992 *Skale dendrochronologiczne późnego holocenu południowej i centralnej Polski*, *Zeszyty Naukowe AGH, Kwartalnik Geologiczny*, t. 18, nr 3, s. 37–119.
- Krysiak K.
1987 *Anatomia zwierząt*, t. 1, cz. 1, Warszawa.
- Krysicki W., Bartos J., Dyczka W., Królikowska K., Wasilewski M.
2000 *Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna w zadaniach. Statystyka matematyczna*, cz. 2, Warszawa.
- Krzyszczowski D.
1993 *The Wartanian Siedlec Sandur (Ziedlitzer Sander) southwards the Trzebnica Hills, Silesian Lowland, Southwestern Poland: re-examination after fifty years*, *Eiszeitalter und Gegenwart*, t. 43, s. 53–66.
- Kubiak S.
1998 *Znaleziska monet z lat 1146–1500 z terenu Polski*. *Inwentarz*, Poznań.
- Kulczycka-Leciejewiczowa A., Majerowicz A., Prinke A., Skoczylas J., Wojciechowski W.
1996 *Opis zabytków. Propozycja standaryzacji*, Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, seria B.
- Kunicka-Okuliczowa Ł.
1959 *Wczesnośredniowieczne zabawki i gry z Gdańska*, (w:) J. Kamińska (red.), *Gdańsk wczesnośredniowieczny*, t. 1, s. 107–141.

- Kuśnierz J.
2006 *Z badań nad militarnym znaczeniem Gródka nad Bugiem (Wołyń) we wczesnym średniowieczu*, (w:) P. Kotowicz (red.), *Acta Militaria Mediaevalia*, t. 2, Kraków–Sanok, s. 79–102.
- Lasek W.
1954 *Materialoznawstwo skórzane*, Warszawa.
- Lasek W., Persz T.
1981 *Technologia wyprawy skór*, cz. 2: *Wykończanie*, Warszawa.
- Lasota Cz.
2002 *Północna pierzeja Rynku. Rozwój zabudowy murowanej w średniowieczu*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (=Wr.A, t. 5), s. 69–78.
- Lasota Cz., Konczewski P., Piekalski J.
2007 *Zamek książęcy na lewym brzegu Odry we Wrocławiu w świetle badań z lat 2005–2006*, ŚSA, t. 49, Wrocław, s. 225–254.
- Lasota Cz., Król Ł., Piekalski J.
2006 *Sprawozdanie z ratowniczych badań wykopaliskowych w obrębie piwnic kamienicy przy placu Solnym 20 we Wrocławiu*, Instytut Archeologii UW, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Lasota Cz., Legendziewicz A.
2007 *Badania gotyckiej architektury Namysłowa, blok ratuszowy*, Architectus, Pismo Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej 2007, nr 1–2, s. 41–56.
- Lasota Cz., Łuzyniecka E.
2002 *O murowanych domach mieszczan w późnośredniowiecznej Legnicy*, (w:) C. Buśko i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław–Praha, s. 151–158.
- Lasota Cz., Piekalski J.
1988 *Badania architektoniczno-archeologiczne przy kościele św. Wincentego we Wrocławiu*, maszynopis w Instytucie Historii Architektury, Sztuki i Techniki PWr.
1996 *Kościół św. Elżbiety we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych*, (w:) M. Zlat (red.), *Z dziejów wielkomięjskiej fary*, Wrocław, s. 11–18.
- Lasota Cz., Piekalski J., Wysocka J.
2001 *Działki mieszczzańskie przy ul. Św. Mikołaja 47/48 i 51/52 na Starym Mieście we Wrocławiu*, ŚSA, t. 43, Wrocław, s. 345–364.
- Lasota Cz., Rozpędowski J.
1981 *Rozwój przestrzenny kościoła franciszkanów we Wrocławiu*, Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej, nr 8, Studia i Materiały, nr 15, s. 53–63.
- Lasota Cz., Zalewski S., Służałek J.
1997 *Badania archeologiczne pierwszego piętra budynku Rynek 33 we Wrocławiu*, maszynopis u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.
- Lefebvre H.
2000 *The production of space*, Oxford–Cambridge (1 wyd. 1974).
- Le Goff J.
1990 *Neue Geschichtswissenschaft*, (w:) J. Le Goff, R. Chartier, J. Reval (red.), *Die Rückeroberung des historischen Denkens. Grundlagen der neuen Geschichtswissenschaft*, Frankfurt am Main, s. 11–61.
- Leonhard R.
1901 *Die Entwicklung der Stromlage der Oder bei Breslau*, (w:) Breslau. Lage, Natur und Entwicklung, Breslau, s. 39–47.
- Lequay J.-P.
1984 *La rue au Moyen Age*, Rennes.
- Lewandowski M.
1986 *Puginały średniowieczne z ziem polskich*, Mediaevalia Archaeologica, Acta Archaeologica Lodziana, nr 31, s. 101–119.
- Limisiewicz A., Piekalski J., Płonka T., Wiśniewski A., Wiśniewski Z.
2002 *Północna strona bloku śródrzynekowego*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (=Wr.A, t. 5), s. 79–108.
- Limisiewicz A., Wiśniewski Z.
1998 *Stratygrafia rozwoju osadnictwa*, SA, t. 39, s. 35–42.
- Lindström M.
1970 *Medeltida textilfynd fran Lund*, Kulturen, s. 17–32.
- Lodowski J.
1969 *Wrocław – Stare Miasto*, SA, t. 11, s. 335–336.
- Luttrell Psalter
British Library, Add. 42130, <http://www.imagesonline.bl.uk/results.asp>.
- Maik J.
1988 *Wyroby włókiennicze na Pomorzu z okresu rzymskiego i ze średniowiecza*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.
1991 *Tekstylna wczesnośredniowieczna z wykopalisk w Opolu*, Warszawa–Łódź.
1996 *Słowiańskie tkaniny w lokacyjnym Kołobrzegu*, (w:) AKoło., t. 1, s. 299–330.
1997 *Sukiennictwo elbląskie w średniowieczu*, Acta Archaeologica Lodziana, nr 41, Łódź.
1999 *Tkaniny*, (w:) C. Buśko, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (=Wr.A, t. 1), s. 61–66.
2000 *Sukiennictwo Kołobrzegu w średniowieczu*, (w:) L. Leciejewicz, M. Rębkowski (red.), *Salsa Cholbergensis. Kołobrzeg w średniowieczu*, Kołobrzeg, s. 233–241.
w druku *Tekstylna z wykopalisk w Kruszwicy*.
- Majewska K.
1999 *Późnośredniowieczne wyroby skórzane pochodzące z badań wrocławskiego Rynku*, maszynopis pracy magisterskiej, Instytut Archeologii UW.
- Małeczyński K.
1948 *Dzieje Wrocławia do roku 1526*, Katowice–Wrocław.
- Malinowski T.
1993 *O wczesnośredniowiecznych dzwonek z ziem polskich*, Archeologia Polski, t. 38, s. 95–122.
- Małachowicz E.
1992 *Wrocław na wyspach*, Wrocław.
1994 *Książęce rezydencje, fundacje i mauzolea w lewo-brzeżnym Wrocławiu*, Wrocław.
- Małachowicz M.
2004 *Architektura XIV-wiecznej kamienicy Pod Złotą Marią na ul. Kurzy Targ we Wrocławiu*, (w:) B. Gediga (red.), *Dom w mieście średniowiecznym i nowożytnym*, Wrocław, s. 110–120.

- Małowist M.
1973 *Wschód a zachód Europy w XIII–XVI wieku. Konfrontacja struktur społeczno-gospodarczych*, Warszawa.
- Marcinkowski M.
2004 *Średniowieczne grzebień odkryte na Starym Mieście w Elblągu*, (w:) R. Czaja i in. (red.), *Archaeologia et Historia Urbana*, Elbląg, s. 497–507.
- Marek L., Piekalski J.
2005 *Dalsze badania zamku Wleń w 2004 roku*, ŚSA, t. 47, s. 161–174.
- Markgraf H.
1881 *Breslau als deutsche Stadt vor dem Mongolenbrande von 1241*, Breslau.
1896 *Die Straßen Breslaus nach ihrer Geschichte und ihren Namen*, Breslau.
- Mendoza A.R., Corvo F., Gómez A., Gómez J.
2004 *Influence of the corrosion products of copper on its atmospheric corrosion kinetics in tropical climate*, *Corrosion Science*, t. 46, s. 1189–1200.
- Michalik P.
2007 *Późnośredniowieczne i wczesnonowoczesne noże z zamku w Pucku* (Światowit Supplement Seria P 15), Warszawa.
- Milewska M.
1977 *Dokumentacja archeologiczna znalezisk obuwia późnośredniowiecznego. Propozycja metody*, KHKM, t. 25, nr 4, s. 529–541.
- Miniatury
2000 *Miniatury z Kodeksu Baltazara Behema*, Kraków.
- Młynarska-Kaletynowa M.
1986 *Wrocław w XII–XIII wieku. Przemiany społeczne i osadnicze*, Wrocław.
- Mol J.
1997 *Fluvial response to Weichselian climate changes in the Niederlausitz (Germany)*, *Journal of Quaternary Science*, t. 12, s. 43–60.
- Moszyński K.
1967 *Kultura ludowa Słowian*, t. 1: *Kultura materialna*, Warszawa.
- Mould Q., Carlisle I., Cameron E.
2003 *Craft, Industry and Everyday Life: Leather and Leatherworking*, (w:) R.A. Hall (ed.), *Anglo-Scandinavian and Medieval York*, t. 17, fasc. 16.
- Mruczek R.
2000 *Kurzy Targ we Wrocławiu. Uwagi o pierwotnym planie miasta*, (w:) J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Centrum średniowiecznego miasta. Wrocław a Europa Środkowa* (= Wr.A, t. 2), s. 259–278.
- Mruczek R., Kastek T., Broda M., Badura J.
2008 *Ratownicze badania archeologiczno-architektoniczne przy ul. Komandorskiej 12 na Starym Mieście we Wrocławiu*, archiwum AKME.
- Mudelsee M., Börngen M., Tetzlaff G., Grünewald U.
2003 *No upward trends in the occurrence of extreme floods in central Europe*, *Nature*, nr 425, s. 166–169.
- Müller U.
1996 *Holzfunde aus Freiburg/Augustineeremitenkloster und Konstanz. Herstellung und Funktion einer Materialgruppe aus dem späten Mittelalter*, Stuttgart.
2006 *Zwischen Gebrauch und Bedeutung. Studien zur Funktion von Sachkultur am Beispiel mittelalterlichen Handwaschgeschirrs (5./6. bis 15/16 Jahrhundert)* (= ZAM, Beiheft 20), Bonn.
- Musser S.M.
2001 *Los libros de acedrex dados e tablas by Alfonso X, el Sabio*, <http://www.u.arizona.edu/%7Esmusser/ljgradsymp.html>.
- Myśliwski G.
2006 *Strefa sudecko-karpacka i Lwów. Miejsce Śląska, Małopolski i Rusi Czerwonej w gospodarce Europy Zachodniej (połowa XIII–początek XVI wieku)*, (w:) R. Czaja, M. Dygo, S. Gawlas, G. Myśliwski, K. Ożóg, *Ziemia polskie wobec Zachodu. Studia nad rozwojem średniowiecznej Europy*, Warszawa, s. 247–319.
2009 *Wrocław w przestrzeni gospodarczej Europy (XIII–XV wiek). Centrum czy peryferie?*, Wrocław.
- Nadolski A.
1984 *Polska broń. Broń biała*, Wrocław.
- Nahlik A.
1964 *Tkaniny wełniane importowane i miejscowe Nowogrodu Wielkiego X–XV w.*, Wrocław–Warszawa–Kraków.
- Nawrońska G., Nawroński T.
1986 *Badania Starego Miasta w Elblągu w latach 1983–1984*, KHKM, t. 34, nr 4, s. 609–646.
1989 *Badania Starego Miasta Elbląga*, KHKM, t. 37, s. 280–285.
- Nawrońska G., Tandecki J.
1997 *Średniowieczne tabliczki woskowe ze Starego Miasta Elbląga*, *Archaeologia Elbingensis*, t. 2, s. 131–144.
- Neff D., Dillmann P., Bellom-Gurlet L., Beranger G.
2005 *Corrosion of iron archeological artifacts in soil: characterization of the corrosion system*, *Corrosion Science*, t. 47, s. 515–535.
- Neugebauer W.
1954 *Typen mittelalterlichen Holzgeschirrs aus Lubeck*, (w:) *Frühe Burgen und Städte, Beiträge zur Burgen- und Stadtkernforschung*, Berlin, s. 174–190.
- Nickel E.
1954 *Ein mittelalterlicher Brunnen in Magdeburg*, (w:) *Frühe Burgen und Städte, Beiträge zur Burgen- und Stadtkernforschung*, Berlin, s. 158–166.
- Niegoda J.
1999 *Zmiany w strukturze przestrzennej lokacyjnego Wrocławia*, *Mediaevalia Archaeologica*, t. 1: *Praha-Wrocław*, Praha, s. 51–55.
2005 *Zmiany w zagospodarowaniu przestrzeni w rejonie placu Nowy Targ w XII–XIV w.*, (w:) C. Buško (red.), *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII–XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, Wrocław, s. 69–84.
- Niemiec D.
2006 *Krakowski cyrkiel z epoki Galileusza*, *Alma Mater*, nr 86, Kraków, s. 28–34.
- Norska-Gulkowa M.
1985 *Wyroby z kości i rogu z wczesnośredniowiecznego grodu-miasta na Ostrówku w Opolu*, *Opolski Rocznik Muzealny*, t. 8, s. 221–308.
- Nowakowski A.
1985 *Militaria z grodziska w Plemiętach. Elementy rzędu końskiego i oporządzenia jeździeckiego*, (w:) A. Nadolski (red.), *Plemięta. Średniowieczny gródek w Ziemi Chełmińskiej*, s. 129–147.
- Nowakowski D.
2008 *Siedziby książęce i rycerskie księstwa głogowskiego w średniowieczu*, Wrocław.

- Oborska T.
1977 *Próby oznaczenia metodą mikromorfologiczną przynależności gatunkowej skór wczesnośredniowiecznych zwierząt*, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, nr 43, s. 39–47.
- Okasha E.
1992 *Anglo-Saxon Inscribed Scheaths from Aachen, Dublin and Trondheim*, Mediaeval Archeology, t. 36, s. 59–99.
- Ortali G.
2001 *Games in the street*, (w:) G. Jaritz (hg.), *Die Strasse. Zur Funktion und Perzeption öffentlichen Raums im späten Mittelalter. Internationales Round Table Gespräch Krems an der Donau, 2. und 3. Oktober 2000*, Wien, s. 183–196.
- Paszkiwicz B.
1998 *Mennictwo śląskie wobec „Rewolucji handlowej” XIII wieku*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech, „Rewolucja” XIII wieku*, Wrocław, s. 35–57.
2002 *Wykopalisko brakteatów śląskich z XIII wieku w Seceminie*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1263, Opuscula Musealia, nr 12, s. 59–74.
2004 *Początki polskiej monety dzielnicowej: kilka spostrzeżeń*, Wiadomości Numizmatyczne, t. 48, nr 1, s. 1–19.
2004a *A fable, a symbol or an imitation? Some dragons upon Polish coins from the 12th–13th century*, (w:) D. Grossmannová, J.T. Štefan (red.), *Realita, představa, symbol v numismatické ikonografii*, Ostrava 2004, s. 97–102.
2005 *Gdzie są monety Henryka Probusa?*, (w:) K. Wachowski (red.), *Śląsk w czasach Henryka IV Prawego* (= Wr.A, t. 8), s. 63–69.
2006 *Mennictwo żagańskie w średniowieczu*, (w:) B. Czechowicz, M. Konopnicka-Szatarska (red.), *Dziedzictwo artystyczne Żagania*, Wrocław–Zielona Góra–Żagań, s. 73–100.
2006a *Szeroki brakteat śląski ze smokiem znaleziony we Wrocławiu*, Wiadomości Numizmatyczne, t. 50, 2006, z. 1, s. 71–75.
2008 *Król Otokar i Piastowie: pochodzenie herbu kujawskiego w świetle monet i pieczęci*, (w:) B. Czechowicz (red.), *Historia u Piastów, Piastowie w historii. Z okazji trzechsetlecia śmierci ostatniej z rodu, księżnej Karoliny*, Brzeg, s. 113–126.
- Paulsen P.
1992 *Die Holzfunde aus dem Gräberfeld bei Oberflacht und ihre Kulturhistorische Bedeutung*, Stuttgart.
- Pense A.W.
2000 *Iron through the ages*, Materials Characterization, t. 45, s. 353–363.
- Persz T.
1979 *Technologia wyprawy skór*, cz. 1: *Garbowanie*, Warszawa.
1992 *Materialoznawstwo dla techników przemysłu skórzanego*, Warszawa.
- Piech Z.
1990 *Strój, insygnia i atrybuty książąt piastowskich do końca XIV wieku*, cz. 1–2, KHKM, s. 3–36, 199–222.
- Piekalski J.
1991 *Wrocław średniowieczny. Studium kompleksu osadniczego na Ołbinie w wiekach VII–XIII*, Wrocław.
1995 *Wprowadzenie do badań północno-zachodniej części Starego Miasta we Wrocławiu*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Miasto*, s. 117–127.
1999 *Od Kolonii do Krakowa. Przemiana topografii wczesnych miast*, Wrocław.
- Piekalski J. (red.)
2002 *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5).
- Piekalski J.
2002a *Zakończenie*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 287–291.
2002b *Lokacja Wrocławia jako problem badawczy archeologa*, (w:) C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław–Praha, s. 49–62.
2004 *Die Infrastruktur der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Stadt Breslau*, (w:) M. Gläser (red.), *Lübecker Kolloquium zur Stadtarchäologie im Hanseraum*, t. 4: *Die Infrastruktur*, Lübeck, s. 343–358.
2004a *Wczesne domy mieszczan w centralnej Europie. Geneza – funkcja – forma*, Wrocław.
2005 *Przemiany topografii miast Europy Środkowej w XII–XIII wieku. Aktualne problemy badawcze*, (w:) L. Leciejewicz, M. Rębkowski (red.), *Civitas Cholbergensis. Transformacja kulturowa w strefie nadbałtyckiej w XIII w.*, Kołobrzeg, s. 73–82.
2005a *Problem datowania początków Rynku we Wrocławiu*, (w:) E. Różycka-Rozpędowska, M. Chorowska (red.), *Nie tylko zamki. Szkice ofiarowane profesorowi Jerzemu Rozpędowskiemu w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, Wrocław, s. 343–351.
2008 *Wohlstand und Luxus in der mittelalterlichen Stadt Breslau*, (w:) M. Gläser (red.), *Lübecker Kolloquium zur Stadtarchäologie im Hanseraum*, t. 6: *Luxus Und Lifestyle*, Lübeck, s. 545–556.
- Piekalski J., Płonka T., Wiśniewski A.
1991 *Badania średniowiecznej posesji przy ul. Nożowniczej 13 we Wrocławiu*, ŚSA, t. 32, s. 207–238.
- Piekalski J., Wachowski K. (red.)
2004 *Wrocław na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. Materialne przejawy życia codziennego* (= Wr.A, t. 6).
- Pitz E.
1991 *Europäisches Städtewesen und Bürgertum: von der Spätantike bis zum hohen Mittelalter*, Darmstadt.
- Płonka T., Wiśniewski A.
1989 *Odcinek „Kocięgo wodociągu” na terenie Nowego Miasta we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych przy ul. Bernardyńskiej w roku 1988*, (w:) S. Januszewski (red.), *Zabytki techniki wodociągowej Polski*, Wrocław, s. 51–68.
1990 *Sprawozdanie z ratowniczo-rozpoznawczych badań archeologicznych na Nowym Mieście we Wrocławiu, przy ul. Bernardyńskiej w 1988 r.*, ŚSA, t. 31, s. 423–434.
2002 *Badania przed zachodnią pierzeją bloku śródmiastowego*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 121–172.

- Podyma D.
2006 *Wstępne wyniki badań archeologicznych średnio-wiecznych relikwów miejskich na placu Grunwaldz-kim w Bytomiu, województwo śląskie*, Badania ar-cheologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogra-nicznych w latach 2003–2004, Katowice, s. 192–195.
- Poklewski T.
1961 *Misy brązowe z XI, XII i XIII wieku* (= Acta Archaeo-logica Universitatis Lodzianis 9), Łódź.
- Polak Z.
1996 *Przedmioty wykonane z drewna*, (w:) AKołob., t. 1, s. 331–336.
1997 *Zabytki wykonane z drewna*, (w:) AKołob., t. 2, s. 229–233.
1998 *Przedmioty drewniane*, (w:) AKołob., t. 3, s. 253–258.
- Pollard A.M., Batt C.M., Stern B., Young S.M.M.
2007 *Analytical chemistry in archeology*, Cambridge Uni-versity Press, s. 77–85.
- Porankiewicz S.
1947 *Szewstwo i cholewkarstwo*, Poznań.
- Półciwiartek J.
2004 *Drogi, ulice i mosty w nowożytnym mieście Leżaj-sku*, (w:) Annales Academiae Pedagogicae Craco-viensis 21, Studia Historica 3, Kraków, s. 337–354.
- Przewoźna K.
1969 *Badania wykopaliskowe w Nakle nad Notecią w la-tach 1963–1965*, Sprawozdania Archeologiczne, t. 20, s. 203–213.
- Przybylski B., Badura J., Krapiec M.
2004 *Budowa geologiczna doliny Odry między Oławą a Lubiążem*, (w:) *Geologiczne i środowiskowe proble-my gospodarowania i ochrony doliny górnej i środkowej Odry. Wrocław, 18–19 listopada 2004*, Wrocław, s. 9–24.
- Pudełko J.
1964 *Próba pomiarowej metody badania planów niektórych miast średniowiecznych w oparciu o zagad-nienie działki*, Kwartalnik Architektury i Urbanisty-ki 1964, t. 9, nr 1, s. 3–28.
1964a *Działka lokacyjna w strukturze przestrzennej śred-niowiecznych miast śląskich XIII wieku*, Kwartal-nik Architektury i Urbanistyki 1964, t. 9, nr 2, s. 115–137.
- Rabęcka-Brykczyńska J.
1984 *Jatki rzeźnicze w Polsce w XIII–XIV w.*, (w:) J. Ra-bęcka-Brykczyńska, T. Sobczak, *Z problematyki ba-dań nad produkcją i konsumpcją żywności w Pol-sce*, Wrocław, s. 7–130.
- Radek T.
1980 *Morphological investigations on the species belong-ing of excavatory animal skins on the basis of sam-ples coming from Nakło on Notec*, Zoologica Pol-oniae, t. 28, nr 1, s. 57–89.
1980a *Przynależność gatunkowa skór garbowanych z śred-niowiecznych wykopów w Nakle nad Notecią*, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, nr 121 (= Archeozoologia, nr 6), s. 31–38.
1986 *Przynależność gatunkowa skór garbowanych z wczesnośredniowiecznego stanowiska archeolo-gicznego we Wrocławiu*, Roczniki Akademii Rol-niczej w Poznaniu, nr 172 (= Archeozoologia, nr 11), s. 91–101.
- 1987 *Przynależność gatunkowa skór szczątków obuwia z wczesnośredniowiecznego Ostrówka w Opolu*, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, nr 184 (= Archeozoologia, nr 12), s. 59–73.
1988 *Przynależność gatunkowa skór wczesnośrednio-wiecznej galanterii z Ostrówka w Opolu*, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, nr 198 (= Archeo-zoologia, nr 13), s. 65–77.
1994 *Wyniki ekspertyzy archeozoologicznej resztek skór garbowanych ze stanowiska przy ul. Bernardyńskiej we Wrocławiu (druga połowa XIII w. i XIV w.)*, ma-szynopis w Archiwum Katedry Anatomii i Histo-logii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.
1997 *Analiza submikroskopowa surowca skórzanego ze średniowiecznego Kołobrzegu*, (w:) AKołob., t. 2, s. 207–220.
1999 *Przynależność gatunkowa skór z działki przy ul. Więziennej 11*, (w:) C. Buśko, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 95–105.
2003 *Assessment of leather material on the material and archeozoological examinations on production wa-stes*, (w:) R. Córdoba de la Llave (red.), *Mil años de trabajo del cuero*, Córdoba, s. 307–322.
- Rajman J.
2004 *Kraków. Zespół osadniczy, proces lokacji, mieszczanie do roku 1333*, Kraków.
- Ramesh Kumar A.V., Balasubramaniam R.
1998 *Corrosion product analysis of corrosion resistant ancient Indian iron*, Corrosion Science, t. 40, s. 1169–1178.
- Rerutkiewicz J., Rekwart K.
1960 *Szewstwo*, Warszawa.
- Rerutkiewicz J., Tobiszewski A.
1956 *Rymarstwo*, Warszawa.
- Rebkowski M.
1996 *Wyroby z rogu i kości, bursztynu, kamienia, szkła oraz gliny*, (w:) AKołob., t. 1, s. 337–344.
1997 *Zabytki bursztynowe, szklane, kamienne, rogowe i kościane oraz inne wyroby wykonane z gliny*, (w:) AKołob., t. 2, s. 235–242.
1998 *Zabytki wykonane z innych surowców*, (w:) AKo-łob., t. 3, s. 277–288.
- Romance of Alexander
Bodleian Library, MS Bodl. 264, <http://image.ox.ac.uk/show?collection=bodleian&manuscript=msbodl264>.
- Romanow K.
1978 *Wyniki badań na Starym Mieście we Wrocławiu (wy-kop I)*, cz. 1: Obróbka żelaza, SA, t. 20, s. 169–216.
1979 *Wyniki badań na Starym Mieście we Wrocławiu (wy-kop I)*, cz. 2, SA, t. 21, s. 183–197.
1981 *Wyniki badań na Starym Mieście we Wrocławiu (wy-kop I)*, cz. 3, SA, t. 23, s. 165–197.
- Rozpędowski J.
1978 *Architektura świecka od połowy XIII do początku XVI w. Kamienice mieszczańskie*, (w:) Z. Świechow-ski (red.), *Wrocław, jego dzieje i kultura*, Warsza-wa, s. 131–137.
1995 *Wrocław pierwszej lokacji*, (w:) J. Rozpędowski (red.), *Architektura Wrocławia*, t. 2: *Urbanistyka*, Wrocław, s. 41–51.

- Rulewicz M.
1958 *Wczesnośredniowieczne zabawki i przedmioty do gier z Pomorza Zachodniego*, Materiały Zachodniopomorskie, t. 4, s. 303–354.
- Rusek H.
1980 *Brakteat księcia Henryka*, Wiadomości Numizmatyczne, t. 24, z. 1, s. 29–36.
1989/90 *Slezské velké brakteáty*, Folia numismatica, t. 4–5, s. 23–31.
- Rzeźnik P.
2005 *Ceramika naczyniowa z wykopu nr 1 na placu Nowy Targ*, (w:) C. Buško (red.), *Wschodnia strefa Starożytności w Wrocławiu w XII–XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, Wrocław, s. 97–110.
- Sachs R.
1982 *Schlesische Lederkleinkunst des Spätmittelalters*, Jahrbuch der schlesische Friedrich-Wilhelms-Universität zu Breslau, t. 23, s. 147–169.
- Samsonowicz H.
1973 *Przemiany osi drożnych w Polsce późnego średniowiecza*, Przegląd Historyczny, t. 54, z. 4, s. 697–716.
- Sarnowska W.
1962 *Uzbrojenie z Sokolca na Górze Krzyżnej, pow. Jelenia Góra*, Muzealnictwo Wojskowe, t. 2, s. 59–71.
- Savoye S., Legrand L., Sagon G., Lecomte S., Chausse A., Messina R., Toulhoat P.
2001 *Experimental investigation on iron corrosion products formed in bicarbonate/carbonate containing solution at 90 °C*, Corrosion Science, t. 43, s. 2049–2064.
- Schäfer C. i H.
1998 *Lederbeutel und -taschen aus dem Greifswalder Boden*, Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern, t. 5, Waren, s. 152–159.
- Schnack Ch.
1992 *Die mittelalterlichen Schuhe aus Schleswig, Ausgrabung Schild 1971–1975*, (w:) *Ausgrabungen in Schleswig. Berichte und Studien*, t. 10, Neumünster.
1994 *Mittelalterliche Lederfunde aus Konstanz (Grabung Fischmarkt)*, Materialhefte zur Archäologie in Baden-Württemberg, t. 26, s. 9–54.
1998 *Mittelalterliche Lederfunde aus Schleswig – Futterale, Riemen, Taschen und andere Objekte. Ausgrabung Schild 1971–1975* (=Berichte und Studien, t. 13), Neumünster.
- Schofield J., Steuer H.
2007 *Urban settlement*, (w:) *The Archaeology of Medieval Europe*, t. 1: *Eight to Twelfth Centuries AD*, Aarhus University Press, s. 111–153.
- Schultz A.
1871 *Die schlesischen Siegel bis 1250*, Breslau.
- Schütte S.
1982 *Spielen und Spielzeug in der Stadt des späten Mittelalters*, (w:) *Aus dem Alltag der mittelalterlichen Stadt*, Bremen.
- Sedlák V.J.
1946 *O klenotu českého znaku*, Rodokmen, 2, s. 3–7.
- Seifert M.
1938 *Der geistliche und weltliche Stand in Breslau am Vorabend der Reformation*, Breslau.
- Serghini-Idrissi M., Bernard M.C., Harrif F.Z., Jioret S., Rahmouni K., Srhiri A., Takenouti H., Vivier V., Ziani M.
2005 *Electrochemical and spectroscopic characterizations of patinas formed on an archaeological bronze coin*, Electrochemical acta, t. 50, s. 4699–4709.
- Słoń M.
2007 *Początki osady walońskiej i kościoła św. Maurycego we Wrocławiu*, (w:) R. Żerelik (red.), *Dzieje Parafii św. Maurycego na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu*, Wrocław, s. 11–20.
- Słownik
1982 *Słownik starożytności słowiańskich*, G. Labuda, Z. Stieber (red.), t. 7, cz. 1.
- Sowina U.
2009 *Woda i ludzie w mieście późnośredniowiecznym i wczesnonowożytnym. Ziemia polskie z Europą w tle*, Warszawa.
- Stamm E.
1936 *Miary powierzchni w dawnej Polsce*, Kraków.
- Stein B.
1995 *Bartholomäus Steins renaissancezeitliche Beschreibung der Stadt Breslau* (*Die Beschreibung der Stadt Breslau der Renaissancezeit durch Bartholomäus Stein*), wyd. R. Żerelik, Wrocław (zob. też Stenus B. 1902).
- Stein R.
1931 *Das Breslauer Bürgerhaus*, Breslau.
1935 *Der Grosse Ring zu Breslau*, Breslau.
- Stenus B.
1902 *Descriptio tocius Silesiae et civitatis regie Wratislaviensis*, wyd. H. Markgraf, SRS, t. 17, Breslau.
- Steuer H.
1987 *Gekerbt Gewichte der späten Wikingerzeit*, Fornvänen, t. 82, s. 65–74.
1989 *Mittelalterliche Messerscheidenbeschläge aus Köln, Hammaburg N.F.*, t. 9, s. 231–246.
1992 *„Objektwanderung“ als Quelle der Kommunikation. Die Möglichkeit der Archäologie*, (w:) *Kommunikation und Alltag in Spätmittelalter und früher Neuzeit* (= Veröffentlichungen des Instituts für Realienkunde des Mittelalters und der frühen Neuzeit, t. 15), Wien, s. 401–440.
1995 *Freiburg und das Bild der Städte um 1100 im Spiegel der Archäologie*, (w:) H. Schadek, T. Zotz (red.), *Freiburg 1091–1120. Neue Forschungen zu den Anfängen der Stadt*, Sigmaringen, s. 78–123.
- Stewart I., Watkins M.
1984 *An 11th century bone tabula set from Gloucester*, Medieval Archaeology, t. 28, s. 185–190.
- SUB 4
1988 *Schlesisches Urkundenbuch*, t. 4, wyd. W. Irgang, Köln–Wien.
- SUB 6
1998 *Schlesisches Urkundenbuch*, t. 6, wyd. W. Irgang, Köln–Wien.
- Szczepaniak W.
2002 *Metody instrumentalne w analizie chemicznej*, Warszawa, s. 107–128.
- Szczepankiewicz S.
1959 *Dolina Odry między Wrocławiem i Brzegiem Dolnym*, Czasopismo Geograficzne, t. 30, s. 263–286.
1972 *Nizina Śląska*, (w:) R. Galon (red.), *Geomorfologia Polski*, t. 2, Warszawa, s. 224–239.

- Szczepańczyk J.
1986 *Średniowieczne sześcienne kostki do gry z terenu Śląska*, SA, t. 28, Wrocław, s. 105–116.
- Szczypek T.
1977 *Utwory i procesy eoliczne w północnej części Wyżyny Śląskiej*, Katowice.
- Szynkiewicz A.
2003 *Litostratygrafia utworów plejstocentrycznych doliny Ślęzy w rejonie stanowisk archeologicznych we Wrocławiu Oporowie*, (w:) A. Wiśniewski (red.), *Wrocław Oporów. Najstarsze ślady osadnictwa i środowisko przyrodnicze*, Studia Archeologiczne, t. 33, s. 29–51.
- Świechowski Z.
1955 *Architektura na Śląsku do połowy XIII w.*, Warszawa.
1978 *Architektura sakralna XIII–XV w.*, (w:) Z. Świechowski (red.), *Wrocław, jego dzieje i kultura*, Warszawa, s. 91–130.
2000 *Architektura romańska w Polsce*, Warszawa.
- Świątek K.
1999 *Naczynia i drobne przedmioty drewniane*, (w:) C. Buśko, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 105–119.
- Świętosławski W.
1990 *Strzemiona średniowieczne z ziem Polski*, Łódź.
- Tidow K.
1980 *Textilfunde aus einem Brunnen vom Grundstück Schlüsselbuden 16/Fischstrasse 1–3 in Lübeck*, Lübecker Schriften zur Archäologie und Kulturgeschichte, t. 3, s. 183–192.
1982 *Untersuchungen an Wollgeweben aus Schleswig und Lübeck*, (w:) L. Bender Jørgensen, K. Tidow (red.), *Textilsymposium Neumünster, Archäologische Textilfunde*, Neumünster, s. 163–179.
1992 *Die spätmittelalterlichen und frühneuzeitlichen Wollgewebe und andere Textilfunde aus Lübeck*, Lübecker Schriften zur Archäologie und Kulturgeschichte, t. 22, s. 237–271.
1993 *Spätmittelalterliche und frühneuzeitliche Wollgewebe aus Lübeck, London und Oslo*, (w:) M. Gläser (red.), *Archäologie des Mittelalters und Bauforschung in Hanseraum. Eine Festschrift für Günter P. Fehring*, Rostock, s. 517–523.
- Tietze O.
1915 *Geologische Karten von Preussen und benachbarten deutschen Ländern*, Breslau.
- Timpel W.
1987 *Mittelalterliche Messerscheidenbeschläge in Thüringen*, Alt-Thüringen, t. 22/23, s. 275–295.
- Traczyk A.
2005 *Geomorfologia rejonu placu Nowy Targ*, (w:) C. Buśko (red.), *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII–XIV wieku*, Wrocław, s. 9–17.
- Turnau I.
1975 *Garbarstwo na ziemiach polskich w XVI–XVII wieku*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk.
- Turnau I.
1987 *Historia europejskiego włókiennictwa odzieżowego od XIII do XVIII w.*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.
- Tylecote R.F.
1981 *The medieval smith and his methods*, (w:) D.W. Crossley (red.), *Medieval Industry*, CBA Research Report no 40, London, s. 42–50.
- Tzschoppe G.A., Stenzel G.A.
1832 *Urkundensammlung zur Geschichte des Ursprungs der Städte und der Einführung und Verbreitung deutscher Kolonisten und Rechte in Schlesien und der Oberlausitz*, Hamburg.
- Ulbricht I.
1984 *Die Verarbeitung von Knochen, Geweih und Horn im mittelalterlichen Schleswig*, *Ausgrabungen in Schleswig*, Berichte und Studien, t. 3, Neumünster.
- Urbańczyk P.
2002 *Wczesna urbanizacja ziem polskich*, (w:) C. Buśko i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław–Praha, s. 37–47.
- Von-Comis S.Y.
1982 *Das Leder von Lübeck, grabung Heiligen-Geist-Hospital, Koberg 9–11*, Lübecker Schriften zur Archäologie und Kulturgeschichte, t. 6, s. 239–250.
- Wachowska B.
1971 *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na cmentarzysku szkieletowym koło kościoła św. Piotra w Głogowie*, ŚSA, t. 14, s. 4–45.
- Wachowski K.
1984 *Militaria z grodu na Ostrówku w Opolu*, (w:) *Studia nad kulturą wczesnopolskiego Opola. Militaria – Wyroby bursztynowe*, Wrocław, s. 11–112.
1994 *Profilierte Schnallen in Mitteleuropa*, ZAM, t. 22, s. 181–186.
1995 *Sprzączki profilowane z terenu Śląska*, Studia Archeologiczne, t. 26, Wrocław, s. 247–251.
1999 *Militaria*, (w:) C. Buśko, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 183–186.
1999a *Elementy stroju. Pas*, (w:) C. Buśko, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 66–69.
- Wachowski K. (red.)
1999–2008
Wr.A, t. 1–10.
- Wachowski K.
2002 *System wagowo-pieniężny i obrachunkowy na Dolnym Śląsku po reformie Henryka III Białego*, *Wiadomości Numizmatyczne*, t. 46, nr 1, s. 59–66.
2002a *Przybory kupieckie ze Starego Miasta we Wrocławiu*, (w:) J. Piekalski (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 2 (= Wr.A, t. 5), s. 277–286.
2006 *Systemy odważników w Polsce średniowiecznej*, (w:) *Świat Słowian wczesnego średniowiecza*, Szczecin–Wrocław, s. 359–364.
2007 *Ornamenta mediaevalia Silesiae*, *Archeologia Polona*, t. 45, s. 149–154.
- Wachowski K., Kamińska H.
1992 *Średniowieczne przybory kupieckie z Trzebnicy. Przyczynek do dziejów wymiany w Europie XIII w.*, *KHKM*, nr 1, s. 71–83.

- Wachowski K., Witkowski J.
2003 *Wrocław wobec Hanzy*, Archeologia Polski, t. 48, s. 201–221.
- Warentransport
2003 *Warentransport im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit. Transportwege – Transportmittel – Infrastruktur*, Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft fuer Archaeologie des Mittelalters und der Neuzeit, t. 14, Paderborn.
- Wąsowicz T.
1967 *Legenda śląska*, Wrocław.
- Weber M.
1920–1921
Die Stadt, Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik, t. 47, s. 621–772.
- Weber M.
1996 *Die schlesische Polizei- und Landesordnungen der Frühen Neuzeit*, Köln-Weimar-Wien.
- Wielowiejski J.
1976 *Życie codzienne na ziemiach polskich w okresie wpływów rzymskich (I–V w.)*, Warszawa.
- Wiklak H.
1967 *Gdańskie pochewki na noże z X–XIII wieku*, (w:) Gdańsk Wczesnośredniowieczny, t. 6, s. 67–82.
1993 *Pochewki skórzane na noże z XII–XIV wieku odkryte w Gniewie*, Pomorania Antiqua, t. 15, s. 131–140.
- Winnicka G.
1987 *Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000*, arkusz Wrocław, Warszawa.
- Wiśniewski A.
1999 *Wyroby kamienne*, (w:) C. Buško, J. Piekalski (red.), *Ze studiów nad życiem codziennym w średniowiecznym mieście. Parcele przy ulicy Więziennej 10–11 we Wrocławiu* (= Wr.A, t. 1), s. 120–135.
- Wiśniewski A. (red.)
2003 *Wrocław Oporów. Najstarsze ślady osadnictwa i środowisko przyrodnicze*, Studia Archeologiczne, t. 33, s. 1–330.
- Wiśniewski Z.
1993 *Rezultaty ratowniczych badań archeologicznych na Starym Mieście we Wrocławiu przy ulicy Sukiennice*, ŚSA, t. 34, s. 319–337.
1993a *Inwentarz zabytków ruchomych pozyskanych podczas eksploracji zasypiska wewnętrznej fosy miejskiej w obrębie wschodniej części Placu Dominikańskiego*, SA, t. 35, s. 331–354.
1995 *Przyczynek do studiów nad średniowiecznym i renesansowym zaopatrzeniem Wrocławia w wodę*, (w:) K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Miasto*, Wrocław, s. 183–206.
- Wojcieszak M., Wachowski K.
w druku *Średniowieczne cmentarzysko przy kościele św. Wojciecha we Wrocławiu*.
- Wolański M.
1996 *Ceny we Wrocławiu w latach 1506–1618*, Wrocław.
- Woronin N.N.
1954 *Driewnieje Grodno*, Materiały i Issledowanija po Archieologii SSSR, nr 41, Moskwa.
- Woźnicka Z.
1961 *Wyroby bednarskie i tokarskie średniowiecznego Międzyrzecza*, Poznań.
- Wroński J.
1974 *Wiek bezwzględny aluwii niektórych rzek Dolnego Śląska*, Przegląd Geologiczny, t. 40, nr 12, s. 602–605.
- Wysocka I.
1999 *Naczynia i drobne przedmioty drewniane z wrocławskiego rynku*, (w:) M. Ježek, J. Klápště (red.), *Mediaevalia Archaeologica*, t. 1: *Praha-Wrocław*, Praha, s. 101–124.
2001 *Wyroby drewniane. Produkcja i dystrybucja*, (w:) C. Buško (red.), *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych*, cz. 1 (= Wr.A, t. 3), s. 147–208.
- Wywrot B.
1996 *Wyroby skórzane*, (w:) AKoło., t. 1, s. 243–284.
1997 *Zabytki skórzane*, (w:) AKoło., t. 2, s. 183–206.
- Wywrot-Wyszowska B.
1998 *Znaleziska skórzane*, (w:) AKoło., t. 3, s. 229–251.
2008 *Skórnictwo w lokacyjnym Kołobrzegu. XIII–XV wiek*, Szczecin.
- Wywrot-Wyszowska B., Radek T.
2007 *Obróbka skóry*, (w:) L. Leciejewicz, M. Rębkowski (red.), *Kołobrzeg. Wczesne miasto nad Bałtykiem*, Warszawa, s. 215–239.
- Zaitz E.
2006 *Sprawozdanie z badań archeologicznych prowadzonych w Krakowie w 2004 r. przy przebudowie nawierzchni płyty Rynku Głównego po zachodniej stronie Sukiennic*, Materiały Archeologiczne, t. 36, s. 79–142.
- Zaoral R.
2005 *České a moravské ražby z pokladu Fuchsenhof*, Numismatický sborník, t. 20, s. 61–108.
- Zawadzka-Antosik B.
2003 *Czekańskie cymelia*, (w:) M. Dulnicz (red.), *Słowianie i ich sąsiedzi we wczesnym średniowieczu*, Lublin–Warszawa, s. 327–333.
- Zientara B.
2002 *Historia powszechna średniowiecza*, Warszawa (wyd. 8).
- Zúbek A.
2002 *Středověké přezky v brněnských nálezech*, Sborník Práci Filozofické Fakulty Brněnské Univerzity M7, s. 123–153.
- Żabiński G.
2002 *Europejskie sztuki walki okresu średniowiecza i wczesnego renesansu*, <http://www.arma.lh.pl/artykuly/rozdzial1.html>.
- Żabiński Z.
1981 *Systemy pieniężne na ziemiach polskich*, Wrocław.
- Żmudzki M.
2004 *Jak nie kijem Go to pałą, czyli dylematy z bronią treningową*, <http://www.lorica.pl/historia-szermierki/szermierka-artykul6.php>.